

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

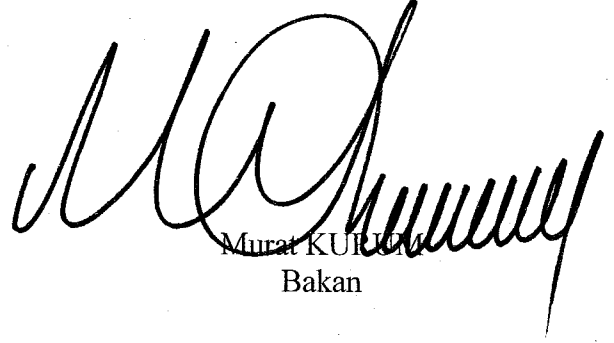
08 Eylül 2022

Sayı :30824082-610 4516383
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 11 Sayfa)
- Cevap Yazısı (160 Adet, 323 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALPAY ANTMEN'İN
TBMM 7/68479 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Avrupa Birliği ülkeleri ve İngiltere'den gelen gelen plastik çöpler, Mersin'in Akdeniz İlçesi Karacailyas Mahallesi'nde yaşayan 12 bin vatandaşın yaşam alanını çok ciddi şekilde olumsuz biçimde etkilemektedir.

Mersin Limanına, gemi yoluyla Avrupa Birliği ülkeleri ve İngiltere'den gelen atıklar ve çöpler, tırlar ile Karacailyas'ta bulunan Ceta Geri Dönüşüm tesisine taşınmaktadır. Binlerce kişinin yaşadığı ve iki çocuk parkı arasında yapılan tesis, başta çocuklar olmak üzere bölge insanının sağlığını tehlikeye atmaktadır. Bölgede yaşayan insanlar kokuya dayanamadıklarını ve bu sorunun giderilmesi için imza kampanyası başlattıklarını, CIMER'e konuyla ilgili şikayetlerde bulunduklarını ve ilgili makamlara 30'a yakın dilekçe verdiklerini ancak herhangi bir dönüşüm yapılmadığını ifade etmektedirler.

Bu bağlamda;

- 1- 2019 Ocak ayı ile 2022 Haziran ayı arasında geçen sürede; Türkiye'nin ithal ettiği atık ve çöplerin ne kadarı Mersin'e alınmıştır? Bu atık ve çöplerin ağırlıkları ve malzemesi nedir? Alınan ülkeler hangileridir? Hangi ülkeden ne kadar atık ve çöp ithal edilmiştir?
- 2- Bahsi geçen tarih aralığında gelen atık ve çöplerin ne kadarı Mersin'in Akdeniz İlçesi Karacailyas Mahallesi bölgesine getirilmiştir? Burada ne kadar tonluk dönüşüm yapılmıştır? Havaya salınan karbon monoksit miktarı nedir?
- 3- Bölge toprağı ve suyunda testler yapılmakta mıdır? Varsa bunların sonuçları nelerdir? Yapılmıyorsa, neden buna gerek duyulmamaktadır?
- 4- Mersin'de şu anda kaç tane çöp ve atık dönüştürme tesisi bulunmaktadır? Bunlar hangi ilçelerdedir? Bu tesisler bugüne kadar kaç defa ve ne kadarlık zaman aralığı içerisinde denetlenmiştir? Bu denetimlerin sonuçları nedir?
- 5- Mersin'in Akdeniz İlçesi Karacailyas Mahallesi'nde koku başta olmak üzere; çöp ve atıkların yarattığı bu acil problemlerin çözümü için ne zaman harekete geçilecektir? Bölgedeki atık ve çöp tesisi neden uyarılmamakta ve denetlenmemektedir? Bölge halkının konuyla ilgili dilekçe, şikayet ve talepleri neden görmezden gelinmektedir?
- 6- Konuyla ilgili halk sağlığını koruyacak birim ve yetkililer ne zaman bölgede inceleme yapacak, vatandaşlarla biraraya gelecektir?

CEVAPLAR

Ülkemizde tehlikesiz atık ithalat işlemleri Ticaret Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğine göre yürütülmektedir. 2021 yılı itibariyle kaynağı, içeriğı ve kalitesi belirsizlikler içeren karışık türde plastiklerin ithalatı yasaklanmıştır. Mezkûr mevzuat kapsamında atık plastik haricinde geri dönüşüm yapılmak üzere metal hurda, atık kâğıt, atık cam, tekstil atıkları vb. gibi atık çeşitleri de ithal edilip ekonomik değere haiz ürünler elde edilmektedir.

Ülkemize çöp ithalatı yapılmamaktadır. Plastik atık ithalatı geri dönüşüm amaçlı yapılmakta olup, yakma ve bertaraf amaçlı plastik atık ithalatı yasaktır. Ayrıca ithal edilecek atık plastiklerdeki

kontaminasyon oranı %1 ile sınırlandırılarak, temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek atık ithalatı yapılması sağlanmıştır. 2020 yılında 775 bin ton olan plastik atık ithalat rakamı, alınan tedbirler sayesinde 2021 yılında 685 bin tona gerilemiştir. Çoğunlukla Avrupa ülkelerinden olmakla birlikte dünyanın muhtelif ülkelerinden atık ithalatı yapılmakta olup, gümrüklerde ve tesislerde yapılan sıkı denetimler sayesinde 2022 yılında da temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek plastik atıkların ithalatına müsaade edilmektedir.

Ülkemizde atık ithalatı, Bakanlığımızdan Çevre İzin ve Lisans Belgesi almış geri dönüşüm tesislerinden Atık İthalatçısı Kayıt Belgesine sahip geri kazanım tesisleri tarafından üretim kapasitelerinin %50'si kadar tahsisatı yapılmış kota miktarı kadar tehlikesiz atık ithalatı yapılabilmektedir.

Türkiye'de faaliyet gösteren geri dönüşüm tesislerini Bakanlığımız çevre izinleri portalı olan Entegre Çevre Bilgi Sisteminde yar alan Çevre İzin ve Lisans (e-izin) siteminde yer alan (<https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx>) linkten sorgulama yapılabilmektedir.

Geri dönüşüm amaçlı yapılan atık ithalatı, Atık İthalatçısı Kayıt Belgesine sahip geri kazanım tesisleri tarafından yapılmakta ve ithal edilen atıklar Bakanlığımız MOTAT sistemi ile tesise kadar takip edilmektedir. Uygulama üzerinden oluşturulan tüm kayıtlara ilişkin raporlamalar Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından yapılabilmekte olup, söz konusu raporlamalar ilçe/mahalle bazında değil il bazında yapılabilmektedir.

Atık Yönetim Uygulaması (ATYÖN) altında atık üreticilerin işletmelerinde oluşan tehlikeli ve tehlikesiz atıklarını beyan ettikleri Atık Beyan Sistemi (TABS) ve lisanslı atık işleme tesislerinin tesislerine kabul ettikleri atıkların geri kazanım / bertaraf işlemlerini kaydettikleri Kütle Denge Sistemi (KDS) bulunmakta olup, sistem bu kullanıcılar tarafından aktif bir şekilde kullanılmaktadır.

Bakanlığımıza ve İl Müdürlüklerimize iletilen her türlü ihbar ve şikayet 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında değerlendirilmeye alınmakta olup, şikayete konu tesislerde mevzuatımız kapsamında çevre denetimleri yapılmaktadır. Bu kapsamda; söz konusu tesiste Mersin Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce gerçekleştirilen denetimlerin yanı sıra, 10/02/2022 tarihi itibarıyla Bakanlığımızca da denetim gerçekleştirilmiş ve koku ile ilgili herhangi bir olumsuzluğa rastlanılmamış olup, söz konusu denetimler devam etmektedir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personeli tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında; ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde çevre mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20' nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti de 15' nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmakta ve Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uyarınca da suç duyurusunda bulunulmaktadır.

01/01/2019 tarihinden günümüze kadar Mersin ilinde faaliyet gösteren atık bertaraf ve geri dönüşüm tesislerine ilişkin 211 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup, mevzuata aykırı olduğu tespit edilen ihlallere ilişkin olarak toplam 4 milyon 804 bin 496 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Bakanlığımız tarafından yürütülen Sıfır Atık Projesinin yaygınlaşması ile kaynağında ayrıştırılmış atıkların ve iç piyasa toplama oranlarının artmasıyla atık ithalatında dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir.